

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА ВИСТАВА С.С.Р.Р.

СВЯТОЧНЕ ОТВЕРЕННЯ ВИСТАВИ.

Дня 19. серпня при особливих урочистих обставинах відбулось відкриття першої Всесоюзної сільсько-господарської і кустарно-промислової вистави з закордонним відділом.

Вже з самого ранку вулиці коло виставочної території були заповнені народом, що хотів поїти на вчорашнє відкриття вистави. О 10. годині рано до виставочної території підходить перша група робітників з власною оркестрою на чолі. За цю групою довгою низкою тягнуться інші. О 12. годині під'їждять автомобілі з закордонними гостями. На урочистому відкритті вистави, крім численних закордонних гостей і постійних представників західно-європейських країн в Москві, була також присутня кілька днів тому квітська делегація на чолі з уповноваженим Л. Юном. В окремі ложі кореспонденти московських газет і видатні літератори і журналісти червоної столиці, а також представники від місцевих газет. Останніх до 130 осіб. В місцях для чужоземців представники західно-європейських, східних і американських газет і телеграфічних агентств. На балкони головного будинку — члени уряду, відповідальні партійні робітники і делегати Московської Ради. В перших лавах робітників — представники української республіки С.С.Р.Р. в національних костюмах.

Промова Каменева.

"Від імені робітничо-селянського уряду С.С.Р.Р. оголошую народні збори в честь першої Всесоюзної Сільсько-господарської і Кустарно-промислової Вистави відкрити!" — заявляє заступник голови Раднаркому, — "Сава селянинові, хазяїнові всієї землі, слава робітничо-хазяїнові всіх продукційних сил, слава робітничому союзів робітників і селян, будівничим першої робітничо-селянської республіки в світі, слава провідниці цього союзу — т. Ленінові!"

При загоді імені провідниці світової революції залунали гучні оплески. Присутні одногласно за тверджують президію урочистих зборів в складі: Каменев, Рикова, Наріманова, Свідерського, Шеллера, Красіна, Чічеріна, Дагдолова і Градова.

На пропозицію голови Головного комісара Шеллера, Володимира Ліча Леніна вибирається почесним головою зборів під гучні оплески присутніх. На почесних членів президії вибрано: Калініна, Троцького, Зіновєва, Сталіна, Смірнова і Томського.

Привітання від уряду С.С.Р.Р.
Заступник голови Раднаркому Рикова вітає відкриття першої народної с.-г. кустарно-промислової вистави від імені уряду С.С.Р.Р.

"Значіння селянства й сільського господарства в загальному господарстві нашої союзу, — каже промовець, — далеко більше, ніж в якійсь з країн Заходу. Через це уряд і пішов на значні видатки для організації вистави. На цій площі зібрані представники від народів, що заселяють одну шесту частину суходолу всієї земної кулі, представники трудового народу від Чорного моря до Великого океану, від горячих південних країн до холодних сибірських тундр. На цій виставі десятки народів з десятих територій вперше покажуть наслідки своєї праці в сільському господарстві і здобутки пореволюційного часу. Всі народи з території нашої союзу з'єднані в спільній революційній боротьбі проти панів, буржуазії й капіталістів. В цій боротьбі заложено міцні основи нашої союзу, скріпленого кров'ю тисяч робітників і селян. Минувало два роки. Надто невеликий час для мирної праці. Звичайно, цих двох років було не досить, щоб зробити навіть саме найпростіше щодня відновлення господарства. Але й того, що

зроблено, все-ж таки досить. Ці два роки трудові зазнали великого лиха — голоду в Надвожжю і інших краях. Ця вистава повинна допомогти найшвидшому відновленню сільського господарства.

Я хотів би, щоб до "смічки" між робітниками й селянами приєднали ще одну "смічку" — між селянським господарством і наукою. Треба, щоб кожний селянин, відвідавши виставу і побачивши, як краще та легше вести сільське господарство, міг стати борцем за найкращі способи нашого господарювання. Без селянина робітник не в силі відновити фабрики, промисловості. Тут потрібний тісний союз, потрібна єдність між робітниками і селянами. Представники промисловості і робітники на цій виставі повинні щільно підійти до селянина, вивчаючи його потреби, і використати кожен найменший можливість для здешевлення товарів, для наближення їх до селянства, щоб вони цілком могли задовольнити нагальні потреби селянства.

Нове явище на Всесоюзному святі.

На цій виставі, — продовжує Рикова, — ми вперше бачимо представництво від західно-європейських промислових організацій. З особливою приємністю можна виступити на нове явище на всесоюзному святі. Протягом 5. років представники урядових код західної Європи з великим недовером приглядалися до того, чи можуть робітники й селяне без панів, дорбів і приватних банкірів утворити й організувати нову державу.

Наша вистава відкривається якраз на переломі розвитку нашого господарства. Наші мілі ста вже не можуть споживати того великого запасу хліба, що його дає селянство. Хліб падає в ціні й треба збувати його на закордонному ринку. На цій виставі представники західно-європейських країн мають переконатися, як селяне й робітники без поміщиків і дворян з дня на день, цеглинку за цеглинкою будують новий, невіданий у всесвітній історії будинок — наш С.С.Р.Р. Хай живе господарсько-технічна революція! Хай живуть робітничо-селянські маси! Хай живе трудовий люд Радянської Росії! Хай живе союз десятих народів!

Хай живе господарська і технічна революція!"

Промова Свідерського.

Заступник Наркомзему Свідерський говорить: "Справи сільського господарства — найголовніші в нашій країні. Тільки зараз робітники й селяне мають змогу зробити великі оглядини всього поганого й доброго, що ведеться в нашому господарстві. Виставочна хвиля кілька місяців котилася до Москви. Ця хвиля захлине всі закутки всіх республік Союзу й принесе нову революцію, без якої не можна відновити народне господарство в цілому — революцію господарсько-технічну. Хай живе господарсько-технічна революція, хай живуть великі здобутки революції, що допоможуть трудові людці підняти підвалини під своє господарство".

Промова Шеллера.

З доповіддю про діяльність Головного комісара організації вистави виступив голова виставкового М. Е. Шеллер. Мета вистави, на думку докладчика, показати, що зроблено у всіх галузях народного господарства, показати як іде господарство та накреслити шляхи, по яким піде наше господарство.

Промова Чічеріна.

Народного комісара закордонних справ Чічеріна вітали гучними оплесками. "В історії розвитку наших міжнародних зносин сьогоднішній день є великою подією.

Вистава — це історія нашої розвитку. Ми перетворюємо нашу виставу в міжнародну, в якій беруть участь і представники інших країн.

Сьогодні, відкриваючи цю виставу, ми доводимо, що безліч ниток зв'язує нас з всіма країнами світа, що ми є невіддільною частиною в світовому господарстві, без якої це господарство існувати не може. Сьогодні ми показуємо, оскільки неправдиві твердження тих, хто говорить, що наша робітничо-селянська республіка не буде в силі справитися з цими складними завданнями".

Свою промову Чічерін закінчує словами: "Сьогодні ми перед всім світом показуємо, що може зробити робітничо-селянська республіка".

Привітання від представництва чужоземних держав.
Найстарший представник чужоземних послів посол Туреччини Мухтар-Бей виголосив таке привітання:

"Від імені представництва чужоземних держав у Москві, а також від свого імені, я радо вітаю відкриття с.-г. вистави в Москві. Нема чого довго говорити про значіння цієї вистави, яку ми щиро вітаємо. Можна з радістю зазначити, що різні країни беруть участь в цій виставі й виявляють бажання зв'язати тісний економічний зв'язок з Росією. Щиро бажаю повного успіху виставі і економічного розвитку країні, в якій ми маємо честь бути представниками наших народів".

Промова Красіна.

Свою промову Красін починає подякою представництва чужоземних послів Мухтар-Бєю за привітання.

"Після довгих років кривавої впертої боротьби, — каже Красін, — після кількох зим, коли ми сиділи в холоді та в голоді, сьогодні Радянська Республіка святкує своє перше трудове свято. Першою думкою радянців після того, як було скінчено тигар війни й господарської розрухи, була думка про селян і поліпшення сільського господарства.

На нашій виставі сільське господарство представлено разом з промисловістю. Робітничо-селянський уряд має на меті охоронити інтереси сільського господарства, зважаючи на те, що без розвитку сільського господарства не може бути й мови про розвиток промисловості".

Говорячи про величезне значіння природних багатств, які має Союз Радянських Республік, промовець каже:

"В Генуї та Гадзі ми звертали до капіталістичної Європи з проханням допомогти нашому господарству. Але там у цьому було відмовлено. І тоді робітничо-селянська влада сказала: "Ми справимося самі".

Красін розповідає про ті надзвичайно тяжкі умови, при яких доводилось відновлювати народне господарство С.С.Р.Р. і зазначає, що не дивлячись на всі труднощі, ми зміogli відновити своє господарство, чого є доказом с.-г. вистава.

Привітання представника Китаю.

Привітання від дружнього Китаю виголосив голова делегації трох східних провінцій Китайської Республіки Лі-юнь-Лан, який виголосив свою промову на китайській мові. Промова була перекладена членом китайської делегації Гуанхун-ай.

Лі-юнь-Лан сказав: "Ми, представники Китайської Республіки, щиро вітаємо відкриття першої всесоюзної с.-г. вистави. Громадяне Росії! Дозвольте мені від імені китайського народу передати Вам цей подарунок на спомин про виставу разом з моїми найкращими побажаннями" — і при цій Лі-юнь-Лан передав народному комісаріату закордонних справ російський червоний прапор з привітаннями на китайській мові.

Від імені головвиставкового Лебедєв дякує в особі Лі-юнь-

Лана китайському народові і каже:

"Хай цей прапор буде доказом дружної спілки між Радянським Союзом та народами Азії. Дозвольте мені висловити певність, що ця приязнь зростає та зміцнюється!"

Лі-юнь-Лан в друге виступив своєю подякою за побажання китайському народові.

Промова Каменева.

Після короткої промови секретаря М.Г.С.С. Павлова, до присутніх знову звернувся з промовою Л. Каменев.

"Від імені ЦК Р.К.П. і Московської Ради я вітаю ту величезну працю, яку вклали в виставу товариші, що її улаштували. Оглядаючи виставу, можна сміливо й з певністю сказати — ми перемогли. Хай працюючі, що при-

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ БІЛОРУСІ.

Недавно ще, бо тільки сім літ тому, питання білоруської культури було питанням кабінетних учених, де йшов спір про окремішність Білорусинів, студентських гуртків ("Громада") 1902—3 рр. в Петербурзі) і романтично настроєної сільської інтелігенції — головною учительства та кількох поетів, з котрих найвідомішим був І. Купало, який виставив такий кляч: "Людьми звацься" — це ідеал Білоруса того часу.

А тепер маси, некультурні й майже діки, що розкидані серед білоруських лісів, в переважній більшості селяне (70—80%), з економічного боку принижені й бідні, бо всі землі в руках білоруських поміщиків було всього 47%, в тому змаганні не брали майже ніякої участі. Бо в більшості вони були неграмотні — до 65%. Для них було лише ідеалом бути грамотними.

Росказував один товариш, що утік з німецького полону: "Коли я в 1918 р. прийшов в одну селянську хату і там побачили, що я вмію писати, так розцілювали мені руки".

В таких становищах застала Білорусинів жовтнева революція, а з нею радянська білоруська влада. Правда, не сразу вона там скріплюється. Тільки після Рижської угоди влада радянська в тих частях, що лишилися по цей бік рижської лінії, кріпне й енергійно приймається за роботу — скріпнути економічно білоруського селянина й робітника та піднести його культуру.

На місцях старих повітських шкіл оснуються по цілому краю білоруські школи. Але на цьому не зупиняється влада. Вона засновує "Інститут Білоруської Культури" (шось в роді Академії Наук), який не тільки має за цілю піднести національну культуру в Радянській Білорусі, але він бере на себе оборону перед цілим світом культури тих Білорусинів, що дісталися під Польщу (Гродненщина й Віленщина). Він дня 4—5 мая протестує перед цілим світом проти нагігнених польських хамів на білоруську культуру. "Вона живе — ишеться в протесті — і могутно розвивається на землях Радянської Білорусі, охопивши собою всі білоруські працюючі маси і при широкій підтримці радянської влади йде в своїм розвитку величезними кроками вперед, як могутна хвиля перекинується на захід і цілком захопить собою західну Білорусь".

На початку мая Наркомос Білорусі організував етнографічну експедицію для широкого обслідування буття білоруського краю. В експедицію входять молоді білоруські науковці робітники: Малина, Палферов, Каценбоген і інші. Мають також Білорусини свій державний театр, що досі обслуговував тільки столицю, а в цьому році рішено, що він повинен виїхати на літній сезон на провінцію, обіхати всю Білорусь, несучи в найтемніші закутки світло культури.

Для піднесення сільсько-господарської освіти серед Білорусинів, що досі вживають

хали сиди в червоному століці з усіх кутків радянського союзу, хай вони з'являють, що комуністи хотять служити селянству та робітництву. Комуністи вміють служити народу".

Промова Наріманова.

Голова ЦВК.С.С.Р.Р. Наріман-Наріманов каже:

"Товариші й громадяне! Оголошую від імені працюючих С.С.Р.Р. першу сільсько-господарську й кустарно-промислову виставу відкритою".

Слова Наріманова викликають довгими оплесками й співом Інтернаціоналу.

Після закінчення зібрання присутні оглядали виставу й її павільони.

Вечером в Нескучному саду улаштовано різні розривки, концерт, сценічні вистави, фейерверки.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодноразово читав вже матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг все зрозуміти, має тепер спробу вирівняти незрозуміле, бо в цій книжці є 300 різних питань в обсягу політичної економії і довгі або короткі відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. FRITCHARD & MCGREGOR STS.
WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

УВАГА! — ДІЯНА НАГОДА! — УВАГА!

Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотеку і дороблять кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу

"ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК
оправлені в одну гарну книжку тільки за \$2.00.

Книжка має в собі числа "Гол. Праці" за місяці: цвітень, май, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад і грудень на суму \$1.95, оправа і висилка коштують \$1.05, що разом виходить \$3.00. Ви маєте тепер нагоду дістати цю прекрасну книжку тільки за \$2.00. Спішіть за замовленням, бо кількість книжок не велика. Кольсь пізніше не одиноким з нас хотів би мати таку книжку, але тоді БУДЕ ВЖЕ ЗА ПІЗНО.

Замовлення разом з гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Fritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ЖЕНЩИНИ-РОБІТНИЦІ! ЧИТАЙТЕ І ЯК НАГЛАДІШЕ ПОШИРЮЙТЕ СЕРЕД ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ свій місячний журнал

Голос Робітниць

який містить цікаві статті про рух серед жінок робітниць в цілому світі, популярні наукові статті, оповідання, вірші і т. д.

Передплата вноситься на рік 1 долар; на піврік 60 цт. Поодинокі число 10 цт.

Передплату і замовлення належить слати на адресу:

THE VOICE OF WORKINGWOMAN
Ukrainian Labor Temple
Cor. Fritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ВСТУПАЙТЕ ЧЛЕНИ РОБ. ЗАП. ТОВАРИСТВА!

ОРГАНІЗУЙТЕ ВІДДІЛИ Р.З.Т. НА ПРОВІНЦІ!

За ініціативою Товаришества Укр. Роб. Дім розпочато в Канаді організацію Робітничого Запозомого Товариства (в скороченні — Р.З.Т.).

Цілю Р.З.Т. є створити касу взаємодопоміч, з якої маєтеся помагати членам Р.З.Т. в разі якогось тяжкого з ними випадку або слабости. На случай смерті свого члена, Р.З.Т. має давати поміч його сімі або родичам у формі виплачування певної суми посмертного, залежно від того, як задовго такий робітник був членом Р.З.Т.

Кожний робітник, працюючи у фабриці, копальні, в лісі чи при якійсь іншій роботі, є наражений на різні тяжкі випадки і на слабости в наслідок ненормального життя. Хто йому тоді допоможе?

Треба за здоров'я старатися, щоби забезпечити себе і свою сімю на всякий випадок, сотки яких трапляються річно. Для цього треба тепер стати членом Р.З.Т.

Сім членів на провінції можуть організувати відділ Р.З.Т.

За інформаціями, апікаціями і статутами звертатись до головного заряду Р.З.Т. в Вінніпегу. Статуту і апікації до поодиноких робітників на провінції не висилається, а лише до відділів. Тому старайтесь засновувати відділи в своїй місцевості.

Зголосуватись за інформаціями до:

WORKERS BENEVOLENT SOCIETY,
UKRAINIAN LABOR TEMPLE,
Cor. Fritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку цікава для кожного робітника брошура п. н.

ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНІЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ.

Книжка має 80 сторін друку і коштує 20 центів. Замовлення слати на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Fritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.